

ΕΘΙΜΑ ΚΑΘΑΡΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ

Με την **Καθαρά Δευτέρα** ξεκινάει η [Σαρακοστή](#) για την Ορθόδοξη Εκκλησία, ενώ ταυτόχρονα σημαίνει το τέλος των [Αποκριών](#). Η Καθαρά Δευτέρα ονομάστηκε έτσι γιατί οι Χριστιανοί «καθαρίζονται» πνευματικά και σωματικά. Είναι μέρα νηστείας αλλά και μέρα αργίας για τους Χριστιανούς. Η νηστεία διαρκεί για 40 μέρες, όσες ήταν και οι μέρες νηστείας του Χριστού στην έρημο. Εορτάζεται 48 ημέρες πριν την Κυριακή της [Ανάστασης του Χριστού](#), το χριστιανικό [Πάσχα](#)

Έθιμα ανά την Ελλάδα

Η ημέρα της Καθαρής Δευτέρας, γιορτάζεται έντονα σε όλη την Ελλάδα, με διάφορα έθιμα και αποτελεί επίσημη αργία. Συνηθίζεται πανελλαδικά να τρώγεται [λαγάνα](#), δηλαδή άζυμο [ψωμί](#) που παρασκευάζεται μόνο εκείνη τη μέρα, [ταραμάς](#), [χαλβάς](#), θαλασσινά, λαχανικά, ελιές και φασολάδα χωρίς λάδι. Κύρια έθιμα σε όλη την Ελλάδα είναι το πέταγμα του [χαρταετού](#), αλλά και το λεγόμενο [Γαϊτανάκι](#), έθιμο που έφεραν από τη [Μικρά Ασία](#) οι πρόσφυγες.

Στα [Μεστά](#) και στους [Ολύμπους](#) και στο [Λιθί](#) της [Χίου](#), αναβιώνει το Έθιμο του [Αγά](#) με τις ρίζες του στην [Τουρκοκρατία](#), όπου σε ένα θεατρικό ο [Αγάς](#) ως δικαστής, καταδικάζει με χιούμορ τους θεατές.

Άλλο έθιμο με ρίζες στην Τουρκοκρατία είναι εκείνο της μεταμφίεσης κάποιου κατοίκου της [Αλεξανδρούπολης](#) σε [Μπέη](#) και της περιφοράς του στην πόλη μοιράζοντας ευχές.

Οι κάτοικοι του [Πόρου](#) καθαρίζουν τα μαγειρικά σκευάσματά τους από τα λίπη των κρεάτων που καταναλώθηκαν τις [Απόκριες](#) σε ένα έθιμο που αποκαλείται [ξάρτυσμα](#).

Σε ορισμένα χωριά της [Κέρκυρας](#) λαμβάνει μέρος ο [Χορός των Παπάδων](#) όπου οι ιερείς στήνουν χορό που ακολουθείται από τους γέροντες.

Στην [Κάρπαθο](#) οδηγούνται στο [Λαϊκό Δικαστήριο Ανήθικων Πράξεων](#) από τους Τζαφιέδες, δηλαδή τους χωροφύλακες, οι κάτοικοι που αντάλλαξαν απρεπείς χειρονομίες ώστε να αποδοθεί δικαιοσύνη από τους σεβάσιμους της πόλης.

Το [αλευρομουτζούρωμα](#) στο [Γαλαξίδι](#), όπου οι καρναβαλιστές πασαλείφονται με αλεύρι και χορεύουν κυκλικά.

Στη [Μεθώνη Μεσσηνίας](#) γίνεται του *Κουτρούλη* ο γάμος, αναπαράσταση ενός πραγματικού γάμου του 14ου αιώνα.

Στη [Βόνιτσα](#) ένας αχυρένιος ψαράς δεμένος σε γάιδαρο γυρνώντας μέσα από το χωριό καταλήγει σε μια φλεγόμενη βάρκα στο έθιμο του *Αχυρένιου-Γληγοράκη*.

Στη [Θήβα](#) λαμβάνει μέρος ο *βλάχικος γάμος* όπου ξυρίζεται ο γαμπρός για να παντρευτεί κάποιον άντρα συγχωριανό του μεταμφιεσμένο σε νύφη. ...

«ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ»- Σπύρος Βασιλείου

ΚΟΥΛΟΥΜΑ

Με την ονομασία **Κούλουμα** χαρακτηρίζεται ο υπαίθριος πανηγυρισμός της [Καθαράς Δευτέρας](#).

Δεν έχει εξακριβωθεί η αρχαία προέλευση της εορτής αυτής, που αποτελεί θρησκευτική εορτή κατά την οποία εορτάζεται η αμέσως μετά την [Αποκριά](#) έναρξη της [Τεσσαρακοστής](#).

Οι εορτάζοντες τα Κούλουμα τρώνε άζυμο άρτο ([λαγάνα](#)), ενώ καταναλώνουν κυρίως νησίσιμα φαγητά, τα λεγόμενα σαρακοστιανά όπως π.χ. ταραμά, [ταραμοσαλάτα](#), θαλασσινά, ελιές, κρεμμύδια, διάφορα λαχανικά, [χαλβά](#) κ.ά.

Η γιορτή αυτή είναι πανελλήνια και κατ' άλλους έχει αθηναϊκή καταγωγή, ενώ κατ' άλλους βυζαντινή. Στην [Κωνσταντινούπολη](#) εορταζόταν έντονα από πλήθος κόσμου που συνέρρεε σε έναν από τους επτά λόφους της πόλης και συγκεκριμένα σ' εκείνον του ελληνικότατου οικισμού των «Ταταύλων».

Ειδικότερα όμως ο Α. Καμπούρογλου - ιστοριογράφος σημειώνει ότι ο όρος είναι καθαρά αθηναϊκός και προέρχεται από τις κολώνες του ναού του Ολυμπίου Διός που τις αποκαλούσαν στη νεότερη ιστορία οι Αθηναίοι **colutna, κόλουμνα, κούλουμνα, κούλουμα**, χωρίς όμως αυτό και να προσδιορίζει την αρχή της εορτής που πιθανολογείται κατά τη περίοδο της τουρκοκρατίας.

Ο ίδιος όμως προσθέτει στις σημειώσεις του ότι ο λόφος επί του οποίου βρίσκεται το Θησείο ονομάζονταν στην αρχή της εποχής του Όθωνα "τριανταδυό κολώνες.

Στην Αθήνα, από πολλές δεκαετίες προ του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, τα Κούλουμα εορτάζονταν στις πλαγιές του λόφου του Φιλοπάππου, όπου οι Αθηναίοι τρωγόπιναν καθισμένοι στους βράχους από το μεσημέρι μέχρι τη δύση του ήλιου. Οι περισσότεροι χόρευαν υπό τους ήχους πλανόδιων μουσικών, κατά παρέες, είτε δημοτικούς είτε λαϊκούς χορούς υπό τους ήχους [λατέρνας](#).

Το σούρουπο όλοι οι Ρουμελιώτες γαλατάδες της Αθήνας έστηναν λαμπρό χορό - κυρίως τσάμικο - γύρω από τους στύλους του Ολυμπίου Διός παρουσία των Βασιλέων και πλήθους κόσμου.

Σήμερα, τα Κούλουμα εορτάζονται σχεδόν σε όλες τις πόλεις της Ελλάδας μαζί με το κύριο της ημέρας έθιμο του πετάγματος του [χαρταετού](#). Ειδικότερα στην Αθήνα, με την ιστορική συνέχεια της παρουσίας του ανώτατου άρχοντα, τονίζεται ιδιαίτερα η λαογραφική αξία του εθίμου αυτού στο [Λόφο του Φιλοπάππου](#).

Πηγές

<https://el.wikipedia.org/wiki>